

→ **Lärarhandledning**

Förberedelse

Hej!

Den här lärarhandledningen vänder sig till dig som lärare. Den är framtagen för att vara ett stöd för dig så att du kan förbereda dina elever på den upplevelse ni ska ta del av. Den innehåller information om produktionen, praktiska fakta som är bra att känna till, några tips på hur vi tänker att upplevelsen kan kopplas till mål i läroplanen och övningar för att ni ska kunna arbeta med upplevelsen efteråt.

För dig som vill och kan lägga lite mer tid på arbetet med dina elever inför/efteråt finns det också länkar eller tips på annan fördjupning.

Vi hoppas att du och dina elever ska få en bra upplevelse som kan ge er inspiration och väcka nya tankar och känslor!

Vi ses!

Praktisk information

Målgrupp: årskurs 7-9 samt gymnasium

Längd: Ca 55 minuter

Antal dansare: 7

Mer information

Läs mer om föreställningen

<https://norrdans.se/sv/koreografier-event/2024/shoegaze/>

<https://jojjo.se/evenemang/shoegaze?category=skola&choice=yes&q=shoe>

Läs mer om Norrdans

<https://norrdans.se/sv>

Så här förbereder du eleverna

För oss på Norrdans är det viktigt att eleverna vet vilken typ av föreställning de kommer att se. Det är bra att förbereda eleverna med samtal innan dansföreställningen. Prata gärna med klassen om vad dans betyder för dem, vilka förväntningar som finns och vad eleverna har för tidigare erfarenheter av dans.

Exempel på diskussionsfrågor

- Vad tänker (associerar) eleverna med ordet dans?
- Har någon av eleverna sett samtida dans innan? *
Om ja, vad såg de och hur var deras upplevelse?
- Vad är koreografi? **
- Vilka olika yrkespersoner behövs för att skapa en dansföreställning? ***
- Vilka förväntningar har eleverna på den kommande upplevelsen?

* Samtida dans är en stil som kombinerar element från flera dansgenrer, exempelvis modern, jazz, lyrisk och klassisk balett. Dansaren strävar efter att förena sinne och kropp genom olika sätt att röra sig.

** Koreografi kommer från det grekiska språket där "khoros" betyder dans och "grapho" betyder skriva eller ritning. Koreografi är konsten att göra dans genom olika delar som rörelse, steg och positioner, som tillsammans formar en helhet eller föreställning. En annan metafor är att prata om dans som att sortera röresle, eller "rita i luften".

*** Exempel på yrkespersoner som behövs för att skapa en dansföreställning är koreograf, dansare, producent, scenograf, ljus- och scentekniker etc.

Elevhandledning

Genom denna länk finner du en elevhandledning i videoformat till dina elever som de gärna får ta del av innan dansföreställningen <https://vimeo.com/1012328774/e56b468639>.

Upplevelsen

Om föreställningen Shoegaze

En föreställning om det lilla, det stora och allt som ryms däremellan.

I musikgenren Shoegaze tittar musikerna alltid fokuserat ned i golvet, på sina fötter. Vad tittar de egentligen på? Koreografen Kristin Ryg Helgebostad jämför dem med gigantiska jättar som ser ner på komplexa hyperlandskap av mossor, myror, vättar och insekter. Likt jätten Atlas som är dömd att bära himlavalvet på sina axlar måste vi alla, inklusive jätten, bära det faktum att vi trampar på det som finns under oss.

Shoegaze utforskar med stor nyfikenhet perspektiv i vår existens och samvaro. Möt det jättelilla och superstora i denna magiska dansföreställning som också är en slags långsam rockkonsert.

Shoegaze har ingen direkt handling men arbetar mer med olika stämningar, lite som när en hör en låt så är det helheten: rytmen, rösten, texten, känslan, klangen, som med alla sina delar skapar en känsla.

Om koreografen

Kristin Ryg Helgebostad är en norsk performer och koreograf baserad i Oslo. Hon bejakar en mångfald av olika performativa och koreografiska strategier i sin konstnärliga praktik. Hon är numera en del av Bananaz, en förening som binder samman olika scenkonstnärer och deras verk och betonar kollektiva arbetssätt. Oftast är fantasin och vår förmåga att föreställa oss det fantastiska en drivkraft i Helgebostads verk.

Några av Kristins tidigare verk är [SOIL GIRL](#), [SPOILER](#) och [ME TOO](#).

Om scenograf, kostym- och ljusdesignern

Chrisander Brun är norsk men bosatt i Stockholm och verksam över hela Europa. Hans designs är ofta färgstarka med ett suggestivt ljus. I kostymen bejakar Chrisander det queera, det som inte tar ställning till fyrkantiga identiteter utan är mer flytande i relation till könsuttryck och genus.

I Shoegaze blandar han 7 olika kostymdesigner där rockstjärnor möter superhjältar och dansföreställningen möter rockkonserten.

Se mer av Chrisander Brun på hemsidan www.chrisander.no.

Genomförandet

Det är bra att vara ute i god tid så att ni hinner hänga av er ytterkläderna och gå på Toaletten. Ni kommer från entrén bli anvisade till era platser. Observera att om man kommer för sent blir man inte inläppt i salongen. Detta beror på att vi inte vill störa upplevelsen för publiken eller konstnärerna på scenen. Vi öppnar dörrarna precis innan föreställningen och vill att ni sitter klassvis och att läraren sitter med sin egen grupp. Det är inte tillåtet att äta eller dricka under föreställningen.

Vi önskar alla i publiken en intressant och fokuserad upplevelse. Detta kan och bör vara individuellt och vi tror att om man fotograferar eller filmar så försvagas den egna upplevelsen, både för dig men också för de andra i publiken och för dansarna på scenen. Därför ber vi er vänligast att låta mobilerna förbli i fickan eller väskan under föreställningen och helt enkelt låta er njuta av upplevelsen.

Tänk på

Den samtida dansen handlar ofta om att skapa något nytt. Inte att reproducera klassiker. Därför kommer publiken få se något de kanske inte alltid känner igen sig i. Det är viktigt att våga vara i det okända och det "konst-iga". Verket behöver inte ha ett direkt budskap eller handling, som i exempelvis teater. Det kan vara koreografens och dansarnas vilja att etablera en stämning som kan vara individuell för varje åskådare.

När föreställningen börjar blir elever och lärare publik. Ge dina elever utrymme att leva sig in i föreställningen, uttrycka sin fascination för berättelsen och reagera som dom vill. Även om du som lärare fortfarande är ansvarig för din elevgrupp.

Efterarbete & fördjupning

→ Så här följer du upp med eleverna efteråt

Vi uppmuntrar er att prata med eleverna!

Genom att samtala om en scenkonstupplevelse tränar eleverna på att analysera konstnärligt och dramatiskt innehåll, som föreställningens budskap, olika tekniska beståndsdelar, en föreställnings samtida kontext och så vidare. Det är en form av källkritisk övning där man frågar sig varför, av vem, för vem.

Samtal om upplevelsen

Det finns tre grundförutsättningar du som lärare kan utgå ifrån och kommunicera när du leder ett samtal med dina elever:

- Vänta med värderingar som bra eller dåligt.
- Alla val i föreställningen är medvetna val.
- Utgå från dig själv och din egen upplevelse.

Börja med dessa två frågor:

- När började dansföreställningen tycker du?
- Under hur lång tid varade dansföreställningen?

Beskriva

Börja med att beskriva vad ni såg, hörde och kände. Försök vara konkreta!

Låt eleverna säga saker som du som lärare kan lista på tavlan.

Exempel: Hur många dansare medverkade? Kan du beskriva hur de rörde sig? Vad var det för musik och ljud i föreställningen? Hur såg kläderna ut? Hur såg scenografin ut?

Tolka

Nu är det dags att tolka föreställningens beståndsdelar. Gå igenom de saker ni listat på tavlan. Fråga er varför denna detalj var med i föreställningen och vad det bidrog till i berättelsen?

Reflektera

Som lärare och samtalsledare kan du med fördel uppmuntra till reflektioner under tolkningsdelen. Går det att associera till den verkliga världen utifrån dansföreställningen?

Exempel på diskussionsfrågor om innehållet

- Vad symboliserar jättarna i Shoegaze och hur kan vi relatera det till vår egen roll i samhället?
- Hur påverkar våra handlingar, de steg vi tar på vår planet, miljön?
- Hur skulle Shoegaze kunna kopplas till vår relation till naturen?
- Vad händer när vi inte är medvetna om de små ekosystem som finns under våra fötter?
- Hur använder föreställningen olika perspektiv och synvinklar för att utforska storlek och dess betydelse?
- Vem är en makthavare?
- Vad är motsatsen till en makthavare?
- Vad krävs för att någon ska ha makt över någon eller någonting?
- Kan vi se makt och i så fall hur?
- Hur kan konst, dans och scenografi skapa nya sätt att se på världen omkring oss?

Tips på fördjupningsövning

Perspektivets betydelse

Eleverna fick under föreställningen bland annat uppleva en skildring av hur olika perspektiv påverkar oss som människor. Som en kreativ övning för att fortsätta bearbeta temat kan ni använda fotografi för att gestalta just olika perspektiv och vilken inverkan de har. Eftersom verket ni tagit del av är inspirerat av musikgenren shoegaze uppmuntrar vi dig som lärare att eleverna får ta med sig en spellista i hörlurarna med utvald musik som de kan inspireras av under övningens gång. Spellistan hittar du genom att [klicka här](#).

Eleverna kan scanna följande QR-kod för att ta del av spellistan på Spotify:

Material

För att genomföra övningen behöver eleverna någon form av kamera, surfplatta eller smarttelefon. Under presentationsdelen är det fördelaktigt om eleverna kan visa sina bilder på storskärm, via exempelvis en projektor eller annan större skärm.

Instruktion

Para ihop elever i grupper om 3. Gruppernas uppgift är att under 20 minuter röra sig på skolans område (inomhus och utomhus) och fota tre motiv ur olika perspektiv. Motiven ska på

något sätt kopplas till ett kretslopp eller miljöpåverkan. Varje motiv ska fotas tre gånger, en gång ur grodperspektiv (underifrån), en ur fågelperspektiv (ovanifrån) och sist ur normalperspektiv (ögonhöjd). Instruera grupperna om att dela upp samarbetet så jämnt som möjligt, så alla får en kreativ bestämmande roll. Antingen fotar de ett motiv var, eller så har de ansvar över ett perspektiv var.

Efter 20 minuter samlas alla i klassrummet. Be grupperna välja ut ett av sina motiv att presentera för resten av klassen. Utifrån bilderna diskuterar ni hur de olika perspektiven påverkar hur ni tolkar bilden. Du som lärare kan använda följande stödfrågor, men utgå gärna ifrån elevernas egna reflektioner.

- Hur påverkas din tolkning av att se motivet underifrån?
- Har du tänkt på motivet ur en maktposition innan? Kan motivet, i verkligheten, agera ur en maktposition? Gör det någon skillnad i hur du tolkar bilden?
- Hur påverkas din tolkning av att se motivet ovanifrån?
- Skulle du kunna lägga till något i bilden för att göra så att motivet tolkas som mindre sårbart? Varför tror du det är så?
- Kan du komma på något exempel där motivet ses ur ett fågelperspektiv men ändå utstrålar makt? Vad utgör skillnaden mellan bilderna när de utstrålar olika makt men ur samma perspektiv?
- Hur påverkas din tolkning av att se motivet i ögonhöjd?
- Är bilden neutral eller finns det andra komponenter som påverkar din tolkning?
- Hur relaterar motivet till ett kretslopp eller miljöpåverkan?

Om eleverna använde musik som inspiration

- Hade du upptäckt ditt motiv om du inte lyssnat på musik medan du fotade?
- Ser du annorlunda på bilden när du betraktar den utan musik?
- Hur påverkade musiken dig i ditt skapande?

Kontakta oss gärna

Om ni vill och har tid får ni gärna skicka era debattartiklar till oss, vi blir alltid glada för att se hur de unga upplever konstupplevelsen. Om eleverna har frågor, skriv till oss, vi lovar att svara.

Kontakt

Kristina Gillström, produktionssamordnare/turnéläggare
kristina.gillstrom@norrdans.se

Om ni använder sociala medier får ni gärna tagga oss i inlägg om ert besök eller vidare fördjupningsarbete på skolan.

[Facebook](#)

[Instagram](#)

Koppling till läroplan

→ LQR22 Övergripande mål och riktlinjer

Värdegrund, uppdrag och övergripande mål och riktlinjer

Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende. I skolan ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Eleverna ska få utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar där en harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheten att exempelvis utforska och tillägna sig olika kunskaper och erfarenheter. De övergripande målen och riktlinjerna i Lgr22 beskriver att eleverna ska få ta del av många olika uttrycksformer, bland annat dans, och ska få utveckla sin kännedom om samhällets kulturutbud vilket exempelvis ger möjlighet för eleverna att göra väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning.

Musik åk 7-9: syfte och centralt innehåll

Musik som estetisk uttrycksform används i en mängd sammanhang och har olika funktioner. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att uppleva och reflektera över musik från olika sammanhang. Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att uppleva och reflektera över musikens innehåll, funktion och betydelse i sociala och kulturella sammanhang.

Musicerande och musikskapande

- Gestaltning och kommunikation av musikaliska tankar och idéer i kombination med andra uttrycksformer.

Samhällskunskap åk 7-9: syfte och centralt innehåll

Kunskaper om samhället ger oss verktyg så att vi kan orientera oss i en komplex värld, ta ansvar för vårt handlande och främja hållbar utveckling. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur individen och samhället påverkar varandra. Undervisningen ska ge eleverna förutsättning att analysera samhällsfrågor ur olika perspektiv samt möjlighet att utveckla förståelse för hur olika intressen och åsikter uppstår och kommer till uttryck.

Individer och gemenskaper

- Människors identiteter, ekonomiska resurser och möjligheter i samhället och hur dessa kan påverkas av bland annat socioekonomisk bakgrund, kön, ålder och etnicitet. Begreppen makt, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet.

Biologi åk 7-9: syfte och centralt innehåll

Kunskaper i biologi har stor betydelse för samhällsutvecklingen, inom områden som miljö. Undervisningen i ämnet biologi ska syfta till att eleverna utvecklar nyfikenhet på och intresse för att veta mer om sig själva och omvärlden. Eleverna ska få utveckla sin förmåga att skilja mellan naturvetenskapliga och andra sätt att beskriva och förklara omvärlden.

Natur och miljö

- Människans påverkan på naturen lokalt och globalt samt hur man på individ- och samhällsnivå kan främja hållbar utveckling. Betydelsen av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Bild åk 7-9: centralt innehåll

Tekniker, verktyg och material

- Former, färger och bildkomposition samt deras betydelsebärande egenskaper och hur dessa kan användas i bildskapande arbete.

→ **Qy11 Övergripande mål och riktlinjer**

Skolans värdegrund och uppgifter

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Eleverna ska träna sig att tänka kritiskt, att granska information och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende.

Miljöperspektivet i undervisningen ska ge eleverna insikter så att de kan dels själva medverka till att hindra skadlig miljöpåverkan, dels skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

Skolans uppdrag är att förmedla kunskaper, vilka kommer till uttryck i olika former - såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet - som förutsätter och samspelar med varandra. Elevernas kunskapsutveckling är beroende av om de får möjlighet att se samband. Eleverna ska få möjlighet att reflektera över sina erfarenheter och tillämpa sina kunskaper. Skolan kan inte ensam förmedla alla de kunskaper som eleverna kommer att behöva och ska därför ta till vara de kunskaper och erfarenheter som finns i det omgivande samhället.

Övergripande mål och riktlinjer

Kunskaper

- Kan använda sina kunskaper som redskap för att reflektera över sina erfarenheter och sitt eget sätt att lära samt kritiskt granska normer påståenden och förhållanden.
- Kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje.
- Kan hämta stimulans ur kulturella upplevelser och utveckla känsla för estetiska värden.

Normer och värden

- Kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.
- Visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.
- Läraren ska öppet redovisa och tillsammans med eleverna analysera olika värderingar, uppfattningar och problemställningar samt konsekvenserna av dessa.